

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

Ανάκληση διαπίστωσης ιθαγένειας από την γέννηση και επαναχορήγησή της από την ημερομηνία δήλωσης της σχετικής βούλησης σε τέκνο έλληνα ή ελληνίδας.

Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει επισημάνει ότι, αρκετές φορές, ομογενείς από την πρώην Σοβιετική Ένωση των οποίων η ιθαγένεια έχει διαπιστωθεί από τη γέννησή τους, βρίσκονται αντιμέτωποι με την ανάκληση της διαπιστωτικής πράξης και την μεταγενέστερη εκ νέου κτήση της ιθαγένειας με βάση το παλαιό άρθρο 69 του ν. 2910/2001, ήδη άρθρο 14 του νέου Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας. Η περίπτωση αυτή, η οποία συνιστά έναν από τους συχνότερους λόγους ανακλήσεων και μεταγενέστερων κτήσεων ιθαγένειας με βάση το άρ. 14 του ΚΕΙ, εξετάζεται στη συνέχεια με αφορμή σχετική αναφορά.

Ομογενής από την πρώην Σοβιετική Ένωση, παντρεμένη πριν το 1982 με τότε Σοβιετικό και μετέπειτα Αρμένιο πολίτη ζήτησε να της καθοριστεί η ελληνική της ιθαγένεια. Τον καθορισμό της ιθαγένειά τους ζητούν και τα τέκνα της. Η ελληνική της ιθαγένεια, όπως και των τέκνων της (γεννημένα πριν το 1982), καθορίζεται το 1994. Τα τέκνα αποκτούν την ελληνική ιθαγένεια από τη γέννησή τους ως γεννηθέντα από ελληνίδα μητέρα, εφόσον **προσκομίσθηκε πιστοποιητικό πολιτικού γάμου**, τότε ανυπόστατου για το ελληνικό δίκαιο. Το 2002 όμως, από μέλος της οικογένειας, καταχωρήθηκε στο Ειδικό Ληξιαρχείο Αθηνών θρησκευτικός γάμος της αναφερομένης με την ίδια ημερομηνία και το ίδιο πρόσωπο (τον πατέρα των τέκνων). Ο γάμος αυτός, όπως αναφέρεται σε έγγραφο της Νομαρχίας Θεσσαλονίκης, τελέστηκε με το «Χριστιανικό Ορθόδοξο Δόγμα», κάτι που δεν αμφισβήτησαν οι ενδιαφερόμενοι. Η Νομαρχία Θεσσαλονίκης προχώρησε στην ανάκληση της διαπίστωσης της ιθαγένειας των τέκνων. Πράγματι, σύμφωνα με το τότε ελληνικό δίκαιο ο γάμος ήταν υποστατός, και άρα τα τέκνα που γεννήθηκαν σε αυτό το γάμο ακολουθούσαν την ιθαγένεια του πατέρα τους.

Ειδικότερα, το έγκυρο του γάμου κατά το ελληνικό δίκαιο και το γεγονός ότι το τότε Σοβιετικό δίκαιο παρείχε λόγω γάμου και κατόπιν αιτήσεως την σοβιετική ιθαγένεια στη μητέρα, ιθαγένεια που κατά τα φαινόμενα αιτήθηκε, ή, σε κάθε περίπτωση, απέκτησε η αναφερομένη, οδήγησε στην αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας της (βλ. σχετικά την α.π. 57191/1972 και με κωδ. αρ. 39 Εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών). Δηλαδή κατά το τότε ελληνικό δίκαιο η αναφερομένη είχε απολέσει την ελληνική ιθαγένεια, τα δε τέκνα, σε κάθε περίπτωση, **ακολουθούσαν την ιθαγένεια του πατέρα**. Με το άρθρο 69 του ν. 2910/2001 δόθηκε η δυνατότητα σε όλα τα τέκνα των οποίων η μητέρα ήταν ελληνίδα κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου ή του τοκετού να αποκτήσουν την ελληνική ιθαγένεια δηλώνοντας τη σχετική βούλησή τους. Έτσι στη συνέχεια, μετά την ανάκληση της ιθαγένειάς τους η οποία είχε καθοριστεί από τη γέννησή τους, τα τέκνα της αναφερομένης απέκτησαν την ελληνική ιθαγένεια, κάνοντας χρήση της παραπάνω διάταξης, από το χρόνο που δήλωσαν τη βούλησή τους.

Ο Συνήγορος του Πολίτη έκρινε ότι η διοίκηση ενήργησε σύννομα και δεν προχώρησε σε περαιτέρω εξέταση της αναφοράς. Το μόνο ζήτημα που θα μπορούσε πιθανόν να τεθεί, ενώπιον των δικαστηρίων, πηγάζει από το γεγονός ότι η αναφερομένη, τέκνο της αναφερομένης, αντιμετωπιζόταν ως έλληνας υπήκοος από το ελληνικό κράτος εννιά περίπου χρόνια και εν τούτοις της ανακλήθηκε η ιθαγένεια. Και αυτό διότι σε σχετική απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ Ολομ. 602/2003) κρίθηκε ότι κακώς ανακλήθηκε η ιθαγένεια από διοικούμενο που καλόπιστα πίστευε ότι την κατέχει επί μακρά σειρά ετών. Ο Συνήγορος του Πολίτη επεσήμανε ωστόσο ότι η καλή πίστη του διοικούμενου πρέπει να προκύπτει σαφώς, η δε μη προσκόμιση του πιστοποιητικού τέλεσης θρησκευτικού γάμου εξαρχής δυσχεραίνει εξαιρετικά την απόδειξή της καλής πίστης.